

Úvodník ke druhému číslu Zpravodaje JIB piší se smíšenými pocity. Před chvílí od nás odešli velmi spokojení pracovníci Národní knihovny Finska. Konsorcium finských knihoven zakoupilo pro budo-

vání svého národního portálu MetaLib a SFX. Jsou na samém počátku. Nás si vytipovali jako pro sebe nejzajímavější a nejpokročilejší implementaci nedávno zakoupených programových nástrojů, což nás právě od Finů velice potěšilo. V současné době vybírá programové vybavení pro svůj portál i Kongresová knihovna v USA. Skupinu expertů, která se výběru věnuje, vede John Byrum. MetaLib i SFX jsou i zde horkými kandidáty a John Byrum se na nás obrátil se žádostí o připomínky k funkční specifikaci, opět se zdůvodněním, že naše implementace patří k nejzajímavějším na světě. S velmi dobrým ohlase-
sem se setkala prezentace JIB v rámci našeho referátu http://www.ifla.org/IV/ifla69/papers/054e-Stoklasova_Balikova_Celbova.pdf na letošní konferenci IFLA. Statistiky využití JIB svědčí o vysoké návštěvnosti i v letních měsících. S dobrým pocitem, že JIB se stala užitečným nástrojem pro naše uživatele a že naše kroky jsou nejen v souladu se zahraničním směřováním v této oblasti, ale že jsme i trochu napřed, jsem se pustila do psaní projektů v rámci nedávno vyhlášeného Programu 1N: „Informační infrastruktura výzkumu“, které by mohly zajistit rozvoj JIB pro dalších pět let a díky připravované koordinované tvorbě oborových informačních bran mu navíc propůjčit novou dimenzi a umožnit mj. oborovou diferenciaci přidávaných SFX služeb, lepší propagaci a využití nakoupených elektronických zdrojů atd. Při zjišťování formalit souvisejících s přípravou projektu jsem se vedle pozitivních názorů na projekt občas setkala i s pochybností o tom, zda JIB má pro využití informačních zdrojů v oblasti výzkumu a vývoje natolik podstatný význam, aby se vyplatilo ji do programu zahrnout. Jaký je váš názor? Napište nám o svých zkušenostech s JIB, rádi je zveřejníme v tomto zpravodaji a jistě se nám budou hodit při obhajobě, i vylepšování a dalším rozvoji JIB.

Bohdana Stoklasová

Nejbližší akce, kde se můžete seznámit s JIB

3.-5.9.2003

UNINFOS 2003 (Univerzitní informačné systémy - mezinárodní konference). Nitra

9.-10.9.2003

Automatizace knihoven 2003. Univerzita Karlova, Jinonice

16.-18.9.2003

Knihovny současnosti 2003. Seč u Chrudimi

24.9.2003

Seminář knihovníků muzeí a galerií. Třebíč

19.-20.11. 2003

Celostátní porada vysokoškolských knihoven. Hradec Králové

Na Informačním portálu JIB na adrese <http://jib-info.cuni.cz> najdete průběžně aktualizovaný přehled akcí JIB, a to včetně odkazů na texty přednesených příspěvků a prezentací.

Chcete se lépe orientovat ve zdrojích JIB?

Pro snazší orientaci uživatelů ve zdrojích, které zpřístupňují MetaLib a SFX v rámci JIB, byla vytvořena databáze, kterou najdete na Informačním portálu JIB na adrese <http://jib-info.cuni.cz/> v sekci Zdroje a knihovny.

Tato sekce vám nabízí rozdělení zdrojů podle různých kritérií, např. podle toho, zda se jedná o MetaLibové zdroje, SFX cíle atd. U každého zdroje pak najdete podrobnější informace o dokumentech, které zpřístupňuje, údaje o jeho provozovateli, o typu zdroje, o přístupu k němu a odkaz na detailnější informace o zdroji. K dispozici je i seznam knihoven připojených v JIB.

Které zdroje byly nově zapojeny do JIB?

CASLIN - souborný katalog ČR

- obsahuje záznamy českých a zahraničních tištěných monografií a speciálních dokumentů a seriálů dostupných v přispívajících knihovnách České republiky.

- zdroj lze využít pro vyhledávání v MetaLibu i pro ověřování dostupnosti prostřednictvím SFX

VŠE - souborný katalog

- poskytuje informace o všech informačních zdrojích dostupných na VŠE. Jedná se o knihy, časopisy, diplomové práce, working papers zahraničních univerzit, audiokazety, videokazety, dokumenty o Evropské unii a evropské integraci a speciální sbírky informačních dokumentů OECD, OSN, ILO.

- zdroj lze využít pro vyhledávání v MetaLibu i pro ověřování dostupnosti prostřednictvím SFX

EZB

- nabízí komfortní a snadný přístup z jednoho místa ke všem plnotextovým odborným elektronickým časopisům, které jsou v NK ČR dostupné v rámci licencovaných databází.

- zdroj lze využít prostřednictvím SFX pro ověřování dostupnosti online verze časopisů v licencovaných databázích

JIB pro zahraniční uživatele

Uživatelé, kteří přednostně využívají anglické rozhraní JIB, naleznou v nejbližší době na Informačním portálu JIB (<http://jib-info.cuni.cz/>) nejen anglickou nápovědu pro MetaLib ale i stručného „průvodce“ JIB v angličtině, který popisuje všechny základní vlastnosti a možnosti využití MetaLibu a SFX.

Snadnější orientace v SFX menu

Během poslední doby přibýlo do SFX nabídky velké množství katalogů knihoven, v nichž si můžeme ověřit dostupnost hledané knihy nebo časopisu. Rozšířenou nabídku dostupných katalogů zajisté ocení všichni uživatelé SFX. Pro přehlednější a jednodušší orientaci v nabízených katalogích jsme rozdělili tyto zdroje na několik skupin (obdobně jako v Metalibu):

- souborné katalogy
- katalogy NK ČR, MZK nebo krajských knihoven
- katalogy akademických knihoven
- katalogy specializovaných knihoven

Novinka - přímé vyhledávací odkazy

MetaLib v nové verzi umožňuje spouštět předdefinované dotazy z externího prostředí pomocí přímých vyhledávacích odkazů URL. Tato funkce najde široké uplatnění pro tvůrce webových informačních systémů. Přímý vyhledávací odkaz umožňuje koncovému uživateli přeskočit fázi přihlášení se do JIB, fázi výběru zdrojů a definice dotazu. Výsledkem klepnutí na odkaz je spuštění dotazu přímo v prostředí JIB, který vrátí na výstupu seznam nalezených záznamů. Práce s JIB se tak pro koncového uživatele maximálně zjednoduší, odpadne pro něho zejména volba rešeršní strategie, která často vyžaduje určitou znalost daného zdroje. Tímto způsobem lze např. dynamicky generovat seznamy tématicky relevantních dokumentů, ověřovat vlastnictví dokumentů ve fondech apod.

Příklad využití můžeme vidět např. na informační stránce pojednávající o zámku Kuks na <http://labska.com/hkguide/objekt.php?id=206>. Na konci stránky v oddíle Další informace je mimo jiné přímý vyhledávací odkaz „Související knihy a články“ s předdefinovanými předmětovými hesly. Odkaz vyhledá monografie a články v časopisech vydané v ČR pojednávající o zámku Kuks.

Zdroj	Stav vyhledávání	Nalezených záznamů
Knihy vydané v ČR		11
NK - článkové bibl. (ANL)		66

Více informací o přímých vyhledávacích odkazech a jejich konstrukci získáte na <http://jib-info.cuni.cz/zpravodaj/02/deep.pdf>.

Víte, že SFX služby naleznete i mimo JIB?

Kromě Jednotné informační brány a služby Citation Linker naleznou uživatelé některých knihoven tlačítko SFX i ve svém lokálním katalogu případně v licencovaných databázích. Konkrétně jde např. o katalogy MZK, VKOL, SK UK, VPK, SK CASLIN ..., během měsíce září bude tlačítko SFX k dispozici i v některých databázích Národní knihovny ČR. Z licencovaných zdrojů jsou to vybrané databáze OCLC FirstSearch dostupné v rámci licence v krajských knihovnách, resp. bývalých státních vědeckých knihovnách, MZK a NK ČR. Jedná se např. o databázi WorldCat – souborný katalog OCLC s více jak 40 mil. záznamy. Uživatel má možnost ověřit si dostupnost konkrétního titulu monografie nebo periodika v těch českých knihovnách a souborných katalogích, které jsou v současné době součástí nabídky SFX.. Tlačítko SFX je součástí úplného záznamu jednotlivých dokumentů. Blížší informace o možnosti využití SFX tlačítka ve vašem OPAC naleznete na Informačním portálu JIB.

Na následujícím obrázku vidíte např. záznam článku z článkové databáze ArticleFirst (OCLC), ke kterému můžeme pomocí SFX služeb nalézt plný text v databázích Ebsco či ProQuest 5000.

Zasílání zpravodaje e-mailem

Chcete-li Informační zpravodaj JIB automaticky zasílat elektronickou poštou, zaregistrujte svoji poštovní adresu na <http://www.jib.cz/>. Nepřejete-li si zpravodaj dále odebrat, napište žádost o vyřazení na adresu jib-support@cuni.cz.

Registration form for JIB newsletters. Fields include: ID, Heslo (Password), and Instituce (Institution). A 'Odeslat' (Send) button is present. The form is titled 'Zpravidaj JIB' and includes a note about email newsletters.